

ענף החלב חשוב מההנפקה

אמרי רון
קיבוץ משמר העמק

היציבות בענף החלב לטווח ארוך חשובה יותר מרווחי ההנפקה

ולחלפתו במנגנון שוק פרוע תהיה ללא ספק משמעות קשה ביותר, בכל הקשור לתפיסת החקלאות והחקלאים כמרכיב הכרחי בהתיישבות הציונית. אין כל ספק שכמו כל חברה או ארגון כלכלי בעולם התחרותי, גם תנובה זקוקה למימון להשקעותיה, להקמה ולרכישה של מפעלים חדשים, לחידוש מפעלים קיימים, לפרסום ותקשורת. המקורות הכלכליים להשקעות הללו הם הרווחים.

חשוב להדגיש, שעם כל התיאבון של חלק מהבעלים למימוש מידי של הנכסים (המניות), ואולי לרווחי ההנפקה - חשוב לעיין ערוך הביטחון ארוך הטווח ביציבות וברווחיותו של הענף.

מי שמעדיף רווחי ההנפקה מידיים, כביכול, על חשבון הבטחת יציבות לטווח ארוך משול לאותו בעל פרה ששוחטה ומוכרה - במקום ליהנות מחלבה ומוולדותיה לשנים רבות.

הנהלת תנובה שואפת להנפקה ויצרני החלב מתנגדים. ראוי שעמדת התאחדות מגדלי בקר תתקבל על ידי מועצת תנובה כפשרה יחידה אפשרית, והיא: ההנפקה תותנה בהבטחה מחייבת, שתוצהר בתשקיף, ושעל פיה:

- יובטח המשך התכנון בענף החלב.
- יובטח המשך משטר המכסות.
- יימשך הסדר "המוצר בפיקוח", קביעת מחיר המטרה ועדכונו מעת לעת.
- תימשכנה פעולות הויסות ואחרות שמועצת החלב נוקטת בהן, לרבות הטיפול בעודפים.

■ ראוי שגם תנועות ההתיישבות תאמצנה עמדה זו.

כל שאני מאמץ את מוחי, לא זכור לי שבשתי ועידות תנובה שדנו והחליטו על הפרטה (יגור 1999, יגור 2003) הייתה התייחסות כלשהי לתכנית ההנפקה לציבור או לפרטיים. זכור לי היטב כי נציגי 600 האגודות הסכימו לשינוי מבנה התאגוד תוך ציפייה לשיוך והקצאת מניות לבעלים בלבד. זו הייתה מהות ההפרטה שדובר בה. אמנם היו מסתייגים גם להפרטה זו - אך היא עברה ברוב גדול. בהחלט ניתן להעריך, שאילו עמד על הפרק לא רק נושא שיוך המניות ל-600 הבעלים, אלא גם תכנית ההנפקה - דהיינו, הוצאת המניות למכירה לכל דיכפין - תכנית ההפרטה לא הייתה עוברת. ובאמת, מדוע רב כל כך החשש מהנפקה? בעיקר מפני החשש של המגדלים, כי משטר התכנון והמכסות יעלם מהעולם, ותחתיו צפויה תחרות פרועה שמסכנת את יציבותו ורווחיותו של משק החלב לטווח ארוך.

היות החלב מוצר בפיקוח, שמחיר המטרה שלו נקבע על פי השינויים במרכיבי העלויות הממוצעות, המתעדכנים מעת לעת, ולא בתחרות חופשית. כמו כן הויסות שמועצת החלב מקיימת באמצעות מנגנון טיפול בעודפים, הם שמבטיחים במדינת ישראל את היציבות והרווחיות של הענף. אגב, אין צורך לדאוג, אכן מתקיימת תחרות בריאה בין היצרנים: על עלויות ייצור ועל איכויות החלב. הפערים בין משקים ברווחיות לליטר חלב הם גדולים ביותר. אבל הענף בכללו - נהנה מיציבות רבת שנים. לביטול התכנון במשק החלב